

Waterschap Hunze en Aa's

Tussentijdse uitkomsten controle 2024

Building a better working world

EY Accountants B.V.
Leonard Springerlaan 17
9727 KB Groningen, Netherlands
Postbus 997
9700 AZ Groningen, Netherlands

Tel: +31 88 407 10 00
Fax: +31 88 407 25 05
ey.com

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Relevante ontwikkelingen

Onderzochte processen

Bijlagen

VERTROUWELIJK

Het dagelijks bestuur van
Waterschap Hunze & Aa's
T.a.v. ing. J. Kooistra Mgm, Secretaris-Directeur
Postbus 195
9640 AD VEENDAM

Groningen, 19 december 2024

BSS0014545/FB/mb

Tussentijdse uitkomsten controle 2024

Geachte heer Kooistra,

In het kader van de controle van de jaarrekening 2024 van Waterschap Hunze en Aa's (hierna: het Waterschap) brengen wij u hierbij verslag uit omtrent onze bevindingen naar aanleiding van onze tussentijdse werkzaamheden.

In dit rapport behandelen wij onder meer onze bevindingen en mogelijke verbeterpunten op het gebied van uw administratieve organisatie en interne beheersing. Onze bevindingen vloeien voort uit onze gebruikelijke werkzaamheden voor de jaarrekeningcontrole die naar onze mening van belang zijn voor het management en het dagelijks bestuur. Dit heeft tot doel vanuit onze natuurlijke adviesfunctie een bijdrage te leveren aan het zelf controlerende vermogen van uw organisatie.

Indien onze werkzaamheden aanwijzingen opleveren voor opgetreden fraudes of onregelmatigheden, dan rapporteren wij u daar direct over. Dit is dit jaar tot nu toe nog niet aan de orde geweest.

Wij volgen de wijze waarop binnen uw Waterschap wordt omgegaan met bevindingen en aanbevelingen uit eerdere rapportages. Wij stellen dergelijke bevindingen en aanbevelingen opnieuw aan de orde indien wij van mening zijn dat nadere aandacht van het management nog steeds op zijn plaats is.

Wij hebben onze bevindingen toegelicht aan en besproken met de portefeuillehouder FAZ, de secretaris-directeur, het afdelingshoofd PFB, de controller en het teamhoofd financiën.

Wij spreken onze waardering uit voor de plezierige samenwerking met de medewerkers van het Waterschap.

Met vriendelijke groet,
EY Accountants B.V.

L.M. de Vries MSc EMA RA

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Relevante ontwikkelingen

Onderzochte processen

Bijlagen

Managementsamenvatting

Inhoud

In deze brief rapporteren wij over onze bevindingen op het gebied van uw administratieve organisatie en interne beheersing. Bij deze bevindingen geven wij de risico's weer en doen wij aanbevelingen ter verbetering indien wij daarvoor mogelijkheden zien. Wij wijzen u erop dat de rapportage van de tussentijdse uitkomsten van onze controle van nature kritisch van aard is, omdat deze zich richt op te verbeteren aspecten.

Onze bevindingen vloeien voort uit onze gebruikelijke werkzaamheden voor de jaarrekeningcontrole. Deze werkzaamheden zijn primair gericht op het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening van het Waterschap met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid en omvatten daarom niet alle zaken die bij een specifiek op de organisatie gericht onderzoek naar voren zouden komen.

Wij volgen de wijze waarop binnen uw organisatie wordt omgegaan met bevindingen en aanbevelingen uit eerdere rapportages. Wij stellen dergelijke bevindingen en aanbevelingen opnieuw aan de orde indien wij van mening zijn dat nadere aandacht van het management nog steeds op zijn plaats is. Tot slot wijzen wij erop dat deze brief de bevindingen bevat zoals tot dusverre opgedaan.

Onze controleaanpak

Onze controle van de jaarrekening is gebaseerd op een risicoanalyse, waarbij de diepgang van onze controlewerkzaamheden voor individuele (bedrijfsvoerings)processen en jaarrekeningposten afhangen van omvang en risicoprofiel. De risicoanalyse is een doorlopend proces en stellen wij gaandeweg bij indien dit noodzakelijk wordt geacht. Ditzelfde geldt voor onze kernpunten in de controle. Dit betekent dat wij alle risico's die relevant zijn voor de getrouwe en rechtmatige verantwoording van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening van het Waterschap in onze controle betrekken. Voor een nadere toelichting op de kernpunten in onze controle verwijzen wij naar de volgende pagina.

Wij hanteren primair een gegevensgerichte controleaanpak, gericht op een betrouwbare totstandkoming van de jaarrekening. De uitvoering van onze gegevensgerichte controlewerkzaamheden is veelal gebaseerd op data-analyse. Dit betekent dat wij voor de bepaling van de (significante) aandachtsgebieden voor onze controle, alsmede voor onze risicoanalyse reeds diverse analyses op het grootboek van de financiële administratie, waaronder de significante bedrijfsvoeringsprocessen, hebben uitgevoerd.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Relevante ontwikkelingen

Onderzochte processen

Bijlagen

Managementsamenvatting

Belangrijkste fraude en overige significante risico's

In het kader van onze controle hebben wij de volgende risico's geïdentificeerd:

- ▶ Oneigenlijke beïnvloeding van de jaarrekening door het management/dagelijks bestuur (frauderisico): de Nederlandse Controlestandaarden veronderstellen dat inherent een risico bestaat dat het management/dagelijks bestuur de interne beheersingsmaatregelen in de organisatie doorbreekt en/of op andere wijze de jaarrekening oneigenlijk beïnvloedt. Dit risico raakt de totstandkoming van de (schatting)posten en toelichtingen in de jaarrekening als geheel.
- ▶ Niet-naleving van de Europese wet- en regelgeving met betrekking tot aanbestedingen (significant risico): gegeven de complexiteit van de Europese wet- en regelgeving met betrekking tot aanbestedingen bestaat inherent het risico dat inkopen onterecht niet Europees worden aanbesteed, waardoor de inkooplasten in de jaarrekening onrechtmatig zijn. Vanwege de door EY geconstateerde financiële rechtmatigheidsfouten en als gevolg hiervan de afgegeven oordeel met beperking tot de rechtmatigheid over de jaarrekening 2023, hebben wij voor het huidige controlejaar het risico op (nieuwe) financiële rechtmatigheidsfouten op hoger ingeschat. Wij zullen onze werkzaamheden met betrekking tot de naleving van de (Europese) aanbestedingsregels daarom met verhoogde diepgang uitvoeren. Wij verwijzen voor een nadere toelichting inzake de opvolging van de geconstateerde financiële rechtmatigheidsfouten over 2023 en voor onze aandachtspunten inzake het proces aanbestedingen naar pagina 4.
- ▶ Naleving van- en toelichting op de Wet Normering Topinkomens (WNT) in de jaarrekening (significant risico): als gevolg van de complexe wet- en regelgeving met betrekking tot de WNT, de wijziging in de topfunctionaris (aanstelling nieuwe secretaris-directeur met ingang van 17 juni 2024) en de relatief lage geldende controletoleranties bestaat inherent een verhoogd risico dat de WNT niet wordt nageleefd en/of toelichting op de naleving van de WNT in de jaarrekening onjuist/onvolledig is.

Overige kernpunten in onze controle

Daarnaast schenken wij aandacht aan het volgende specifieke kernpunt in onze controle:

- ▶ Verantwoording van ontvangen specifieke uitkeringen in de SiSa-bijlage bij de jaarrekening: Het Waterschap legt in de jaarrekening 2024 over een tweetal specifieke uitkeringen verantwoording af middels de SiSa-bijlage. Gegeven de inherente complexiteit van de hierop van toepassing zijnde wet- en regelgeving is de juiste, volledige en rechtmatige verantwoording van de SiSa-regelingen hiermee een belangrijk aandachtspunt in onze controle.

In ons accountantsverslag rapporteren wij de uitkomsten van onze uitgevoerde werkzaamheden met betrekking tot de door ons geïdentificeerde fraude en overige significante risico's en overige kernpunten van onze controle.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Relevante ontwikkelingen

Onderzochte processen

Bijlagen

Managementsamenvatting

Aanbestedingen en opvolging financiële rechtmatigheidsfouten 2023

Afgelopen jaar hebben wij bij de jaarrekening 2023 een oordeel met beperking betreffende de rechtmatigheid verstrekt, gegeven de omvang van de geconstateerde financiële rechtmatigheidsfouten inzake het niet-naleven van de (Europese) aanbestedingsregels (totaal € 1.708.000 ten opzichte van de goedkeuringstolerantie van € 1.000.000). Gedurende onze interim-controle hebben wij mede vanuit deze optiek extra aandacht besteed aan de opzet en het bestaan van het aanbestedingsproces. Op basis hiervan hebben wij de volgende aanbevelingen om het aanbestedingsproces te versterken:

- ▶ Registratie van inkopen op contractniveau: momenteel worden inkopen per crediteur geregistreerd, waarna handmatig een overzicht wordt opgesteld om de spend op contractniveau inzichtelijk te maken. Wij adviseren om de inkoopregistratie zodanig in te richten dat facturen aan een contract worden gekoppeld, zodat de uitgaven op contractniveau gemonitord kunnen worden. Hiermee wordt gewaarborgd dat er geen overschrijding van contractuele maxima plaatsvindt. Tevens kan hierdoor tijdig een nieuwe (Europese) aanbesteding voor het betreffende contract in gang gezet worden. Wij hebben geconstateerd dat het waterschap een projectteam heeft samengesteld om het contractmanagement te professionaliseren. Wij hebben begrepen dat deze aanbeveling in dit kader ter overweging wordt meegenomen.
- ▶ Actieve monitoring of nieuwe inkopen aanbesteed moeten worden: wij adviseren om periodiek een herevaluatie op de crediteuren uit te voeren waarvan de uitgaven toenemen tot een omvang boven de van toepassing zijnde aanbestedingsgrens, waarbij opnieuw wordt vastgesteld of de in het verleden opgestelde motiveringen nog steeds valide zijn. Hiermee wordt voorkomen dat de spend bij crediteuren in de loop van de tijd oploopt tot een omvang boven de aanbestedingsgrens, maar waarbij ten onrechte geen (Europese) aanbesteding plaatsvindt. Wij hebben geconstateerd dat het waterschap hier reeds invulling aan heeft gegeven door maandelijks de spend per crediteur te analyseren en bij significante toename van de kosten actie ondernemen. Daarnaast heeft het waterschap de interne monitoring verbeterd door aanvullend voor alle crediteuren groter dan € 53.482 (op jaarbasis) vast te stellen of hieraan een (op de juiste wijze) aanbesteedt contract/overeenkomst ten grondslag ligt. Dit bedrag is gebaseerd op de norm die geldt wanneer voor een Europese aanbestedingsvorm moet worden gekozen, waarbij tevens een voorzichtigheidsafslag wordt gehanteerd (80% van het daadwerkelijke grensbedrag voor een aanbesteding op basis van een jaarlijkse besteding over een periode van vier jaar).
- ▶ Vergroten van het bewustzijn op de verschillende afdelingen: het vergroten van de bewustwording kan er toe bijdragen dat de afdeling inkopen tijdig wordt betrokken bij de besluitvorming rondom inkopen en overwegingen rondom het al dan niet aanbesteden van bepaalde inkopen. Hiermee wordt gewaarborgd dat eventuele afwijkingen van het inkoopbeleid of de geldende (Europese) aanbestedingsregels (zoals vrijwillige transparantie vooraf bij één-op-één gunning) deugdelijk en tijdig worden onderbouwd. Wij hebben begrepen dat het waterschap in dit kader reeds concrete acties heeft ondernomen. Zo zijn meerdere notities met verbeterpunten omtrent rechtmatigheid in het MT behandeld met concrete actiepunten voor de verantwoordelijke afdelingshoofden. Daarnaast is een maandelijks overlegstructuur opgezet tussen de teamhoofden, afdelingshoofden en de inkoopadviseurs. Wij onderschrijven deze ingezette verbetermaatregelen.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Relevante ontwikkelingen

Onderzochte processen

Bijlagen

Managementsamenvatting

Verder hebben wij de opvolging van de geconstateerde financiële rechtmatigheidsfouten door het Waterschap in detail besproken. Het Waterschap heeft in 2024 een aantal maatregelen genomen teneinde (nieuwe) financiële rechtmatigheidsfouten te voorkomen en de bestaande financiële rechtmatigheidsfouten zoveel mogelijk te beperken:

- ▶ Softwarelicenties worden waar mogelijk ondergebracht onder de Europese aanbesteding van de software broker. Deze aanbesteding ziet op de afname van standaardsoftware exclusief Microsoftlicenties en is door de waterschappen gezamenlijk aanbesteed vanuit het Waterschapshuis. Op basis van deze overeenkomst is het mogelijk om de huidige softwarelicenties af te nemen, mits bestaande leveranciers via een tussenpartij willen leveren. Tot op heden is dit voor meerdere licenties gebeurd. Daarnaast is het Waterschap in gesprek om op korte termijn nog meer licenties onder deze overeenkomst te brengen.
- ▶ Voor de afvalverwerking heeft een nieuwe Europese aanbesteding plaatsgevonden en is een nieuw contract overeengekomen.
- ▶ Voor de overige financiële rechtmatigheidsfouten uit 2023 geldt dat het Waterschap betreffende inkopen opnieuw gaat aanbesteden. Wanneer mogelijk maar één partij geschikt wordt geacht zal vrijwillige transparantie vooraf worden betracht, zodat eventuele belanghebbenden hierop kunnen reageren. Wij hebben vastgesteld dat het Waterschap in 2024 reeds tweemaal gebruik heeft gemaakt van vrijwillige transparantie vooraf.

Op basis van de spend tot en met oktober 2024 bedraagt de maximaal verwachte aanbestedingsfout voor 2024 € 320.000 inclusief btw. Dit bedrag ziet volledig toe op financiële rechtmatigheidsfouten met betrekking tot softwarelicenties. Wij merken op dat wij de inhoudelijke werkzaamheden inzake de aanbestedingen nog uit dienen te voeren. Het totaal van de tot op heden geconstateerde fouten ligt vooralsnog onder de goedkeuringstolerantie (van € 1,0 miljoen) om tot een goedkeurende verklaring inzake de rechtmatigheid te komen.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Relevante ontwikkelingen

Onderzochte processen

Bijlagen

Relevante ontwikkelingen Waterschap Hunze en Aa's

Rekenkamer en rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur

De Tweede Kamer stemde op 31 mei 2022 in met het wetsvoorstel versterking decentrale rekenkamer en rechtmatigheidsverantwoording. Op 27 september 2022 heeft ook de Eerste Kamer ingestemd met het wetsvoorstel.

Rekenkamer

Voor de waterschappen is de verplichting van de rekenkamer vanaf 1 januari 2024 in werking getreden. De voorzitter en leden van de rekenkamer van het Waterschap zijn inmiddels benoemd en deze rekenkamer is per 1 januari 2024 operationeel. Wij hebben vernomen dat in 2024 reeds meerdere gesprekken zijn gehouden tussen de rekenkamer en het algemeen bestuur en wij hebben begrepen dat op korte termijn de eerste gerichte onderzoeken door de rekenkamer gestart zullen worden.

Rechtmatigheidsverantwoording

Met de invoering van de nieuwe wet moet het dagelijks bestuur vanaf boekjaar 2025 zelf een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening op nemen, waarin verantwoording wordt afgelegd over de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties. Om deze rechtmatigheidsverantwoording af te kunnen geven over de naleving van de relevante wet- en regelgeving, dient het Waterschap te kunnen steunen op een adequaat functionerend systeem van interne beheersing en controle. Dit systeem dient te waarborgen dat een overzicht kan worden opgesteld van de afwijkingen van rechtmatigheid. De Unie van Waterschappen ondersteunt de waterschappen bij de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording. Hiervoor is landelijk een werkgroep vanuit de Unie van Waterschappen ingesteld waar alle waterschappen bij betrokken zijn.

Voor de uitvoering van de rechtmatigheidsverantwoording wordt door het Waterschap in belangrijke mate gebruik gemaakt van de Verbijzondere Interne Controle functie (VIC). De werkzaamheden van de VIC worden uitgevoerd op basis van een jaarlijks door het dagelijks bestuur vastgesteld intern controleplan. De werkzaamheden die hierin uitgevoerd worden zijn gebaseerd op een risico inschatting, waarbij ten opzichte van de huidige situatie de begrotingsrechtmatigheid aanvullend is toegevoegd ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Relevante ontwikkelingen

Onderzochte processen

Bijlagen

Relevante ontwikkelingen Waterschap Hunze en Aa's

Het Waterschap gebruikt 2024 als een pilotjaar om zich voor te bereiden op deze ontwikkeling. Zo zijn in de beleidsnotitie VIC en interne controleplan 2024 de uitgangspunten rondom de invulling van de VIC nader geconcretiseerd. Daarbij zal de VIC in januari 2025 en in het voorjaar van 2025 ook reeds verslag uitbrengen aan het dagelijks bestuur over de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties over boekjaar 2024. Ten slotte wordt de kaderstelling (waaronder de financiële verordening (artikel 108), de controleverordening (artikel 109) en het controleprotocol) op dit moment geactualiseerd om de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording mogelijk te maken. Deze geactualiseerde kaders zullen begin 2025 ter vaststelling aan het algemeen bestuur worden aangeboden.

Wij onderschrijven de stappen die door het Waterschap reeds zijn gezet ter voorbereiding op de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording. Gezien de impact van deze ontwikkeling op het Waterschap gaan wij op korte termijn met de relevante functionarissen van het Waterschap (waaronder de VIC) in gesprek om de nadere invulling van het interne controleplan voor 2025 te bespreken. Dit om te borgen dat de aard, reikwijdte en vastlegging van de uitgevoerde werkzaamheden om de rechtmatigheidsverantwoording dusdanig is, dat wij vanaf boekjaar 2025 in staat zijn een oordeel over de getrouwheid hiervan te verstrekken. Eventuele aandachtspunten rapporteren wij in ons accountantsverslag bij de jaarrekening 2024.

Wijziging Waterschapsbesluit; herziening regels voor beleidsvoorbereiding en verantwoording

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft met ingang van het verslaggevingsjaar 2025 een wijziging van het Waterschapsbesluit doorgevoerd. De wijzigingen zien toe op hoofdstukken 4 (beleidsvoorbereiding en verantwoording) en 5 (de accountantscontrole). Aanleiding is het streven om in het Waterschapsbesluit zoveel mogelijk aan te sluiten op het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. De nieuwe verslaggevingsregels gaan onder andere over de indeling en inhoud van de hoofdstukken en paragrafen in de meerjarenraming, begroting en jaarrekening, maar daarnaast stellen deze ook regels aan bijvoorbeeld het wel of niet activeren van investeringen (hierin is er wel vaak sprake van een overgangstermijn). Het Waterschap heeft de meerjarenraming en begroting 2025 daarom al opgesteld op basis van de nieuwe verslaggevingsregels. Voor de jaarrekening van 2024 hebben deze wijzigingen nog geen impact.

Wij vragen het Waterschap om de impact van de wijzigingen van het Waterschapsbesluit op de huidige en toekomstige (financiële) bedrijfsvoering blijvend te monitoren.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Relevante ontwikkelingen

Onderzochte processen

Bijlagen

Relevante ontwikkelingen Waterschap Hunze en Aa's

Implementatie nieuw financieel- en project beheersingssysteem

Het Waterschap is op dit moment bezig met de implementatie van de SaaS-applicatie (Software as a service, dit betreft een via de Cloud gebaseerd model waarbij softwaretoepassingen online geleverd en beheerd worden door een externe provider) UNIT 4 ERP-X ter vervanging van de applicatie Decade.

De ingebruikname staat gepland op 1 januari 2025. Uit door ons gevoerde gesprekken is gebleken dat de implementatie op schema ligt en dat in oktober is gestart met het testen (test/acceptatie fase) van de applicatie. Als dit proces goed is doorlopen zal begin december het eerste deel van de data migratie plaatsvinden. Het tweede deel van de data migratie zal na afronding van het financiële boekjaar 2024 in het voorjaar van 2025 plaatsvinden.

De implementatiekosten van UNIT 4 ERP-X worden verwerkt in de exploitatierekening, gezien deze kosten niet mogen worden geactiveerd op basis van de geldende verslaggevingsregels voor SaaS applicaties.

Een conversie naar en ingebruikname van een nieuw financieel pakket is complex van aard en heeft ingrijpende gevolgen voor de organisatie. Het is van groot belang dat de organisatie afdoende (controle)werkzaamheden uitvoert voordat de nieuwe applicatie in gebruik wordt genomen, om te borgen dat de nieuwe applicatie voldoet aan de gestelde eisen en de datamigratie betrouwbaar plaatsvindt. Deze werkzaamheden omvatten onder andere het testen van de administratie in een (afgescheiden) test-omgeving alsmede het uitvoeren van interne controles op de overdracht van financiële data en stamdata naar de nieuwe omgeving.

In het kader van de jaarrekeningcontrole dienen wij vast te stellen dat de (financiële) datamigratie juist en volledig heeft plaatsgevonden. Het is derhalve belangrijk dat het Waterschap alle uitgevoerde (test)werkzaamheden en beslissingen (bijvoorbeeld het accepteren van fouten) op adequate wijze documenteert. Dit zodat achteraf de juistheid en volledigheid van de datamigratie (efficiënt) kan worden aangetoond en – bijvoorbeeld – door ons kan worden beoordeeld. Wij hebben met het Waterschap reeds een gesprek gevoerd over de relevante aandachtspunten en de vereiste interne controles ten behoeve van de migratie en wij hebben een checklist gedeeld die ter ondersteuning kan dienen voor de wijze van deze vastlegging.

De conversie naar UNIT 4 ERP-X heeft geen directe impact op de controle van de jaarrekening 2024. Gezien het belang van de datamigratie zullen wij in het voorjaar van 2025 de juistheid en volledigheid van de migratie toetsen aan de hand van de gedeelde checklist. Tijdens de interim-controle van 2025 zullen wij de verdere implementatie van UNIT 4 ERP-X op de procesmatige bedrijfsvoering beoordelen.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Relevante ontwikkelingen

Onderzochte processen

Bijlagen

Relevante ontwikkelingen Waterschap Hunze en Aa's

Ontwikkelingen op het gebied van ICT Veiligheid, waaronder op het gebied van cybersecurity en privacy

Eind 2023 is de laatste waterschapssector brede audit uitgevoerd, waarbij een externe auditor op verzoek van de sector de volwassenheid ten aanzien van de informatieveiligheid (BIO) en privacy (AVG) voor alle waterschappen heeft vastgesteld. Op basis van de uitkomsten van deze audit scoort het Waterschap een volwassenheidsniveau van 3.0. De waterschappen hebben afgesproken dat een volwassenheidsniveau van 4 het doel is en daarom heeft het Waterschap het voornemen om dit doel aankomende jaren te realiseren. Er volgen uit de door de Chief Information Security Officer opgestelde rapportage informatiebeveiliging (Q1/Q2 2024) concrete aandachtspunten (zoals de introductie van eigen KPI's) om de groei naar het gewenste volwassenheidsniveau in te zetten. Het informatie beveiligingsprogramma (ISMS) dat midden 2023 is geïmplementeerd door het Waterschap leidt tot gestructureerder werken en hierdoor zijn in 2024 verbeteringen gesignaleerd en geadresseerd (volgens een formele PCDA cycle). Aan de AVG is daarnaast verder gewerkt om te voldoen aan de normen voor privacy. In de BIO is vastgelegd dat jaarlijks een tweetal phishing mails worden verstuurd naar het personeel. Vanaf dit jaar initieert het Waterschap deze phishing mails zelf in plaats van dat deze door een externe partij worden uitgevoerd. Begin december is de eerste phishing mail verstuurd, de uitkomsten hiervan zijn op dit moment nog niet bekend. Voor 2025 staan er disaster/recovery testen gepland (voor het laatst uitgevoerd in 2022). Wij hebben tenslotte vernomen dat zich tot op heden over 2024 geen security incidenten met impact hebben voorgedaan.

In de komende periode voeren wij samen met onze IT-specialisten onze verdere werkzaamheden met betrekking tot de IT-omgeving en IT-beheerprocessen uit. In ons accountantsverslag rapporteren wij de uitkomsten van deze werkzaamheden.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Relevante ontwikkelingen

Onderzochte processen

Bijlagen

Relevante ontwikkelingen Waterschap Hunze en Aa's

Aandachtspunten Commissie FAZ

In de vergadering van 18 september 2024 heeft de Commissie FAZ ons enkele aandachtspunten voor onze (tussentijdse) controle van de jaarrekening 2024 meegegeven. In deze sectie van het verslag rapporteren wij over de uitkomsten van onze uitgevoerde werkzaamheden.

Vervanging ICT Systeem laboratorium

Het huidige LIMS (laboratorium informatie en management systeem) moet worden vervangen omdat de continuïteit van de bedrijfsvoering te kwetsbaar wordt en het LIMS daarmee een risico vormt voor de ICT-beveiliging en digitale infrastructuur van het Waterschap. Het traject is eind 2022 gestart met een verkenningsfase (fase 1). Halverwege 2023 is aan de hand van een marktconsultatie en het aanbestedingstraject de opdracht gegund aan leverancier Labware. In de aanbestedingsfase is nauw samengewerkt met de andere Waterlaboratoria die ook voor dezelfde leverancier hebben gekozen. Eind 2023 is gestart met de implementatie van het nieuwe systeem met een verwachte ingebruikname van begin 2025 (fase 2). Middels het bestuursbesluit Vervanging laboratorium informatie en management systeem (LIMS) (AB vaststelling op 4 oktober 2023) is voor de implementatiefase € 920.000 beschikbaar gesteld. Wij hebben het project met het Hoofd Laboratorium en de betrokken projectleider besproken en hierbij specifiek aandacht besteed aan de voortgang en de actuele risico's rondom dit project. Wij hebben vastgesteld dat er wordt gewerkt met een stapsgewijze projectmanagement methodiek, waarmee de voortgang efficiënt gemonitord wordt. Wij hebben begrepen dat het project op schema ligt en dat vanaf 1 januari 2025 het nieuwe systeem proef zal draaien (in een schaduwomgeving) en naar verwachting per februari 2025 live zal gaan. Op basis van het gesprek hebben wij voorts begrepen dat er geen significante operationele risico's lopen en dat het beschikbare krediet naar verwachting voldoende zal zijn om het systeem te implementeren.

LIMS betreft een On Premise (betreft software die lokaal op de eigen servers en infrastructuur van het Waterschap is geïnstalleerd en wordt beheerd) applicatie en de implementatie kosten zullen worden geactiveerd op de balans.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Relevante ontwikkelingen

Onderzochte processen

Bijlagen

Relevante ontwikkelingen Waterschap Hunze en Aa's

Inrichting incidenten procedure en incidentele uitgaven in crisissituaties

In het geval van een crisissituatie is het essentieel dat de organisatie tijdig kan worden bijgestuurd waardoor snel en adequaat optreden mogelijk is. Een calamiteit is voor het Waterschap een plotselinge gebeurtenis met zodanige ernstige gevolgen voor het waterbeheer en/of de waterkwaliteit dat het noodzakelijk is af te wijken van het bestuurlijk vastgestelde beleid en beslissingen te nemen waarin het vastgestelde beleid niet voorziet. Het Waterschap gebruikt conform de Omgevingswet een calamiteitenplan waar de structuur van de calamiteitenorganisatie en de taakverdeling is beschreven op het moment dat een crisissituatie zich voordoet. Het calamiteitenplan wordt continu bijgewerkt en elke twee jaar ter goedkeuring voorgelegd aan het dagelijks bestuur (volgende vaststelling in oktober 2025).

De Waterschapswet (artikel 96) voorziet dat de Dijkgraaf van het Waterschap de bevoegdheid heeft om directe maatregelen te treffen, wanneer een of meer waterstaatswerken of de goede staat daarvan, in onmiddellijk en ernstige gevaar dreigt te komen. In een geval van een crisissituatie heeft het afdelingshoofd Schoon Water of het afdelingshoofd Veiligheid en Voldoende Water tot taak leiding te geven aan de daadwerkelijke inbreng van het Waterschap bij de bestrijding van de crisis. De afdelingshoofden hebben in deze situatie via het WOT (Waterschaps Operationeel Team) continue contact met de Dijkgraaf, de secretaris-directeur en de andere leidinggevenden om adequaat in te spelen op de crisissituatie. In een calamiteit wordt door het Waterschap voor zover mogelijk gebruik gemaakt van eigen personeel. Voor de overige werkzaamheden en voor de aanschaf van materieel wordt er gebruik gemaakt van externe aannemers. Hiervoor zijn raamcontracten gesloten, die specifieke afspraken bevatten in het geval dat een crisissituatie zich voordoet. Hierdoor is het Waterschap snel in staat om op te schalen als de crisissituatie daarom vraagt. Na afloop van de crisissituatie wordt verantwoording afgelegd over de uitgevoerde maatregelen in het dagelijks en algemeen bestuur. Voor het hoogwater seizoen van afgelopen jaar is het bestuur hierover geïnformeerd middels het voorstel "Evaluatie Hoogwater Seizoen 2023/2024".

Voor 2024 is middels de voorjaarsrapportage voor een bedrag van € 550.000 aanvullend budget aangevraagd voor de herstelwerkzaamheden aan de taluds als gevolg van de hoogwatersituatie van afgelopen jaar. Voorafgaand aan de vaststelling van het budget zijn de werkzaamheden reeds grotendeels uitgevoerd om verdere schade te beperken en de schade zoveel mogelijk te herstellen. Hiervoor is afstemming geweest tussen het afdelingshoofd Veiligheid en Voldoende Water, de Secretaris-Directeur en de Dijkgraaf, echter is dit niet schriftelijk vastgelegd. Het algemeen bestuur is tijdens de vergadering van 7 februari 2024 wel reeds op de hoogte gebracht dat, voorafgaand aan de goedkeuring van het budget, al gestart zou worden met het uitvoeren van herstelwerkzaamheden. Hiermee wordt voldaan aan de informatieplicht naar het algemeen bestuur. Wij hebben de verantwoorde kosten voor de taludwerkzaamheden op hoofdlijnen beoordeeld en geen bijzonderheden geconstateerd die er op (zouden kunnen) duiden dat het beschikbaar gestelde budget niet juist is besteed.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Relevante ontwikkelingen

Onderzochte processen

Bijlagen

Bevindingen inzake de door ons onderzochte processen

Het is de verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur om een systeem van interne controle op te zetten en te onderhouden. Wanneer dit systeem op de juiste manier is ontworpen en geïmplementeerd, kan het systeem bijdragen om de operationele processen te optimaliseren, de efficiëntie te verbeteren en helpen om blijvend te voldoen aan wet- en regelgeving. Het dagelijks bestuur heeft hierin een belangrijke verantwoordelijkheid omdat het een aanzienlijk initiatief en intensieve communicatie door het dagelijks bestuur met het personeel van de organisatie vereist om een dergelijk systeem op te zetten en te onderhouden.

Tijdens onze interim-controle hebben wij de opzet en bestaan van interne beheersmaatregelen, die relevant zijn in het kader van onze controle van de jaarrekening, getoetst. Op basis van interviews met uw medewerkers en het inspecteren van documenten hebben wij inzicht verkregen in het kritieke pad van uw processen, de relevante procesrisico's en de ingerichte interne beheersingsmaatregelen. Onze controle was met name gericht op de volgende processen, waarbij per proces de huidige status van onze controle is weergegeven.

Processen en transactiestromen	Onze belangrijkste observaties en bevindingen	Bevindingen inrichting proces
Inkopen	Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen significante tekortkomingen in de opzet en het bestaan van dit proces geconstateerd.	
Betalingen	Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen significante tekortkomingen in de opzet en het bestaan van dit proces geconstateerd.	
Lonen en salarissen inclusief WNT	Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen significante tekortkomingen in de opzet en het bestaan van dit proces geconstateerd.	

Legenda : Verbeteringen vereist Verbeteringen wenselijk Geen bevindingen die acties vereisen

INHOUD

- Aanbiedingsbrief
- Managementsamenvatting
- Relevante ontwikkelingen
- Onderzochte processen

Bijlagen

Bevindingen inzake de door ons onderzochte processen

Processen en transactiestromen	Onze belangrijkste observaties en bevindingen	Bevindingen inrichting proces
Aanbestedingen	<p>Als gevolg van de geconstateerde rechtmatigheidsbevindingen in 2023 en op basis van onze observatie inzake het huidige ingerichte proces, kunnen er nog verbeteringen in het proces worden doorgevoerd. Dit ziet toe op:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Het registreren van inkopen op contractniveau ▶ Het uitvoeren van een herevaluatie op de crediteuren en de onderliggende motivering over het al dan niet aanbesteden (reeds geïmplementeerd) ▶ Het vergroten van bewustzijn op verschillende afdelingen inzake de aanbestedingsvereisten (reeds geïmplementeerd) <p>Zie voor onze nadere toelichting ook pagina 4.</p>	
Belastingopbrengsten	Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen significante tekortkomingen in de opzet en het bestaan van dit proces geconstateerd.	
Schattingen	De adequate toepassing van gehanteerde veronderstellingen en bepaling van de voorzieningen worden in het voorjaar van 2025 gecontroleerd.	
Treasury	Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen significante tekortkomingen in de opzet en het bestaan van dit proces geconstateerd.	
Opstellen van de jaarrekening	Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen significante tekortkomingen in de opzet en het bestaan van dit proces geconstateerd.	
Opstellen SiSa Verantwoording	Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen significante tekortkomingen in de opzet en het bestaan van dit proces geconstateerd. De te verantwoorden SiSa-bijlagen in de jaarrekening worden gegevensgericht gecontroleerd in het voorjaar van 2025.	

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Bijlagen

Materialiteit

Bijlagen

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Bijlagen

Materialiteit

Materialiteit

Bepaling materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming en het Controleprotocol 2018 van het Waterschap Hunze en Aa's hebben wij de materialiteit voor de controle voor de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening als geheel bepaald op 1% van de totale lasten, inclusief toevoegingen aan de reserves.

Op basis van de begroting 2024 hebben wij deze bepaald op € 1.000.000. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zullen de materialiteit voorafgaand aan onze jaarrekeningcontrole bijstellen op basis van de werkelijke lasten inclusief toevoegingen aan de reserves over het boekjaar.

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	–	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	–

Het rapporteringsbedrag, de maatstaf die geldt voor het rapporteren van fouten en onzekerheden, bedraagt € 100.000 voor fouten en € 300.000 voor onzekerheden.